

Kauniõieline idahüatsint

Missugune on aasia hüatsint, missugune kobarhüatsint?

Hüatsindiliste sugukonda kuuluv perekond sisaldab 3 liiki, mis kasvavad looduslikult Türgist Kesk-Aasiani. Aianduslikku tähtsust omab vaid üks liik – idahüatsint (*Hyacinthus orientalis*).

Aedades kasvatatavate idahüatsintide välimus erineb looduslike omast. Sortidel on kaunid suured tugevalt lõhnavad tihedad õisikud ning need on väga mitmekesise värvusega, mida looduslikel hüatsintidel pole. Küsija arvab aasia hüatsindiks võib-olla kaht muud liiki.

Litvinovi hüatsint

(*Hyacinthus litwinowii* sün. *Hyacinthella litwinowii*) kasvab Kõpetdagi mägedes Turkmeenias ja Iraani põhjaosas. Ta erineb looduslikust idahüatsindist kitsamate õielehtede ning väiksema lehtede arvu poolest, kuid see-eest on lehed laiemad. Maailmas on see liik kultuuri viidud alles 1970. aastate alguses. Taimed on külmakindlad, ent väga niiskusõrnad. Meie kliimas võiks neid kasvatada kütmata katmikalal.

Aiandusliku tähtsusega on vaid idahüatsindi sordid.

Kaspia hüatsint (*Hyacinthus transcaspicus* sün. *Hyacinthella kopetdaghi* sün. *Hyacinthella transcaspica*) kasvab samas regioonis kui Litvinovi hüatsint ning kasvunõudedki on mõlemal ühesugused. Kunagi iseseisvat liiki või alamliiki (*H. kopetdaghi*) eristati kaarjalt kõrvalekäändunud lehtede järgi, aga *H. transcaspicus*el on need püstised.

Perekonda kobarhüatsint (*Muscari*) kuulub 30 liiki. Kõik nad on ilutaimed. Kobarhüatsindid eelistavad päikesepaistet ja parasniisket mulda, ent taluvad ka kerget varju. Mõnele liigile sobib põuane suvi.

Lugege lisaks: Sulev Savisaar, "Eesti sibullilleentsüklopeedia", Varrak, 2004.

TARGU TALITA

Kobarhüatsindid on kõik ilutaimed.

LUGEJA SOOVITAB

Tüütu umbrohi ravib mitut tõbe

Teeleht on võilille kõrval üks tüütumaid umbrohtusid, kuid temast võib olla ka kasu.

Rahvameditsiini järgi on suurest teelehest abi mitme häda puhul.

- Peatab verejooksu ja leevendab putukahammustusi.
- Mahl ei lase haavadel mädanema minna ning aitab ka halvasti paranevate haavandite ja paisete puhul.
- Tõmmise kompress ravib silmapõletikke.
- Aitab hingamiseldundite põletike korral – on hea kõhavaigistaja ja rögalahustaja.
- Ravib mao- ja soolepõletikke ning kõhulahtisust.
- Langetab vererõhku, võtab ära kõrgest vererõhust põhjustatud peavalu.
- Suurendab vee eritust, eriti tõhus vahend neerupõletike raviks.
- Parandab ainevahetust ja langetab vere suhkrusisaldust.
- Ravib viljatust nii meestel kui naistel. Seemned aitavad vältida enneaegset sünnitust.